

Vergaderjaar 2024–2025

30 950

Racisme en Discriminatie

26 643

Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

Nr. 461

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 juli 2025

Een democratische samenleving kan alleen functioneren als iedereen mee kan doen, zich kan uiten en deel kan nemen aan het maatschappelijk debat. Als kabinet trekken we een grens wanneer deze vrijheden worden bedreigd, ook in de online omgeving. Wij streven naar een onlinewereld waar iedereen zich vrij kan uiten, maar met respect voor elkaar. Waar mensen zich uitspreken en actie ondernemen als zij online discriminatie zien. Daar waar (herhaaldelijk) discriminerende berichten worden geplaatst moeten consequenties volgen. De onlinewereld mag geen vrijplaats zijn voor discriminatie. Dat komt voort uit artikel 1 van de Grondwet.

Online discriminatie betreft discriminerende uitingen in de online publieke ruimte. Discriminatie is het ongelijk behandelen, achterstellen of uitsluiten van mensen op basis van specifieke identiteitskenmerken (waaronder racisme). Discriminatie is strafbaar volgens de Grondwet en het Wetboek van Strafrecht.¹ Ervaren discriminatie wordt niet voetstoots aangenomen, maar de uiting wordt zorgvuldig beoordeeld. In dat kader zijn ook de gebruikersvoorwaarden van internetaanbieders en platforms van groot belang. Overtreding van die voorwaarden kan leiden tot onrechtmatigheden ook buiten het strafrechtelijk domein.

Hierbij bied ik uw Kamer het plan van aanpak online discriminatie aan, mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid, de staatsecretaris voor Participatie en Integratie en de Minister en Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Dit plan van aanpak komt voort uit de toezegging die is gedaan in de Kamerbrief van 22 februari 2023² om de aanpak van online discriminatie, racisme en hate speech verder te versterken.

¹ Wetboek van Strafrecht Art. 137c, 137d, 137g en 429quater.

² Kamerstukken I, 2022–2023, 30 950, nr. 334.

In het regeerprogramma van dit kabinet (bijlage bij Kamerstuk 36 471, nr. 96) is opgenomen dat er daadkrachtig wordt opgetreden tegen discriminatie, racisme, antisemitisme en moslimhaat, zowel op straat als online. Hiervoor zijn middelen vrijgemaakt in het regeerprogramma.

Dit plan van aanpak start met een probleemverkenning, waarna verder wordt ingegaan op de volgende beleidslijnen:

- 1) Meer gecoördineerde aanpak online discriminatie
- 2) Slachtoffers beter ondersteunen
- 3) Vergroten van bewustwording
- 4) Online discriminatie beter registreren
- 5) Meer toezicht op en samenwerking met internetpartijen
- 6) Vaker (en meer zichtbare) consequenties voor daders

Deze beleidslijnen zijn onder andere tot stand gekomen aan de hand van consultatiebijeenkomsten met verschillende stakeholders, zoals slachtofergroepen, het Meld. Online Discriminatie, discriminatie.nl, maatschappelijke organisaties, wetenschappers, uitvoeringsorganisaties en gemeenten.

Het plan van aanpak zal de komende periode worden uitgevoerd. De afgelopen jaren is door de verschillende departementen veel tijd besteed aan onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek naar (online) discriminatie. Die resultaten worden nu vertaald in acties, want er is veel winst te behalen. BZK investeert in de uitvoering van de maatregelen uit verschillende beleidslijnen uit dit plan van aanpak. Ik zal de verantwoordelijkheid dragen voor de coördinatie van de uitvoering van het plan van aanpak, inclusief de doorontwikkeling.

Daarbij vind ik het belangrijk te benoemen dat we alleen een vuist kunnen maken tegen online vormen van haat, discriminatie en racisme als we gezamenlijk optreden en als iedereen daarin verantwoordelijkheid neemt. Het is belangrijk dat bedrijven, de internetsector, maatschappelijke organisaties en de (Rijks)overheid vanuit hun eigen rol inzetten op een veilige online omgeving en het tegengaan van online discriminatie.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J.J.M. Uitermark